

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ภาวะสุขภาพของพนักงานในโรงงานเครื่องปั้นดินเผา บ้านชมพู ตำบลชมพู อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ผู้เขียน นางวิชนันท์ จุลบุตร

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญประภา ศิวโรจน์ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญถ้วน แก้วปิ่นตา กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณนาคครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะสุขภาพ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อภาวะสุขภาพของพนักงานในโรงงานเครื่องปั้นดินเผา ได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ พนักงานในโรงงาน กรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และพระสงฆ์ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม สำหรับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงปริมาณ เป็นพนักงานโรงงาน จำนวน 53 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติ Chi-Square Test, Mann-Whitney U Test, Kruskal-Wallis H, Fisher's exact Test และ Spearman correlation สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ภาวะสุขภาพมิติทางกายพบว่า พนักงานส่วนใหญ่จะมีอาการทางร่างกาย 5 กลุ่ม ได้แก่ ระบบทางเดินหายใจ (อาการหวัดเรื้อรัง ภาวะภูมิแพ้ (ไซนัส) ไอเรื้อรัง และปอดอักเสบ) ระบบผิวหนังจะมีผื่นขึ้นตามมือและแขน บางคนจะรู้สึกว่เล็บหดสั้นลง ระบบกล้ามเนื้อและกระดูก ส่วนมากจะมีอาการปวดเมื่อยตามตัว ข้อแขนมีการอักเสบและบวม ขณะเดียวกันพนักงานรับรู้ว่ การเคลื่อนไหวของร่างกายและข้อดีขึ้น แต่ระบบประสาทจะมีอาการปวดศีรษะเรื้อรัง โดยเฉพาะเวลาที่ได้ออกกำลังกาย

2. ภาวะสุขภาพจิตทางจิตใจ พนักงานมีภาวะเครียดเกี่ยวกับรายได้คือ ค่าแรงที่ได้รับไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว และได้รับค่าจ้างต่ำกว่าค่าแรงขั้นต่ำตามที่กระทรวงแรงงานได้กำหนดไว้ และวิตกกังวลกลัวถึงแก่สระเบิด การได้รับสารอันตรายต่อสุขภาพ ขณะเดียวกันก็มีความรู้สึกดีใจที่ได้ทำงานใกล้บ้าน มีความสุขที่ได้มีงานทำและชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้น และรู้สึกไม่เครียดเนื่องจากมีเพื่อนร่วมงาน

3. ภาวะสุขภาพจิตทางสังคมและสิ่งแวดล้อม พนักงานส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของชุมชน แต่ลดลงเนื่องจากการทำงาน ในขณะเดียวกันพนักงานยังคงมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัวคือ มีเวลารับประทานอาหารร่วมกัน และมีสัมพันธภาพที่ดีกับนายจ้าง แต่ค่อนข้างน้อย

4. ภาวะสุขภาพจิตทางจิตวิญญาณ (ปัญญา) พนักงานจะมีเวลาไปทำบุญที่วัดน้อยลง และมีจำนวนหนึ่งมักดื่มสุราจนทำให้มีปัญหาทางการเงิน และไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ ในขณะที่พนักงานส่วนใหญ่ยังคงมีความรู้สึกภาคภูมิใจในอาชีพของตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า และรู้สึกมั่นคงในอาชีพ

5. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะสุขภาพพนักงานพบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพจิตทางสังคมและสิ่งแวดล้อม และจิตทางจิตวิญญาณ (ปัญญา) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพฤติกรรมสุขภาพของพนักงานมีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพจิตทางกายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพทั้ง 4 มิติอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

หน่วยงานทางด้านสาธารณสุขควรทำการติดตามภาวะสุขภาพของพนักงานในโรงงาน เครื่องปั้นดินเผาอย่างต่อเนื่อง จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมกับการทำงาน ในโรงงาน เพื่อที่จะได้วางมาตรการป้องกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ดีขึ้น

Independent Study Title People Health working in Ceramic Factories in Chompoo Village, Chompoo Subdistrict, Mueang District, Lampang Province

Author Mrs Witchanan Jullabut

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisory Committee

Asst. Prof. Dr.Penprapa Siviroj

Chairperson

Asst. Prof. Boontuan Kawpinta

Member

ABSTRACT

The purpose of this study was to examine the health status and factors associated with health among ceramic factory workers. Data collection were conducted using both qualitative and quantitative methods. In-depth interviews and focus group discussion among key informants of the qualitative study including ceramic factory workers, village committees, health volunteers and monks were done. The quantitative study was also conducted among the sample of 53 workers by employing an interview questionnaire. Data were analyzed by using descriptive statistics, Chi-Square test, Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis H test, Fisher's exact test and Spearman correlation.

The results are as follows:

1. Physical aspect of health revealed that there were 5 group of existing diseases, i.e., respiration disease (e.g. influenza, allergic sinusitis, cough and pneumonia), skin disease (e.g. rash, shortened nail), muscle and bone diseases (e.g. muscle pain, inflammation of upper limb joints), and nervous system (chronic headache especially when they smelt gas odor). The workers, however, felt that their body and joint movements were better.

2. For the mental aspect, it was showed that worker had stress about their inadequate income for their household expenses and getting lower wages than minimum wages according to

the rate set by the Ministry of Labor and Social Welfare. They also worried about the gas explosion, exposure to hazardous materials. On the other hand, they felt happy to work near home, were happy with their jobs. They also experienced better family living conditions and less anxious because they had colleagues to talk with during the work hours.

3. With regards to social health aspect, it was revealed that most respondents participated in the village activities. The participation, however, was less than before they worked here. At the same times they still had good relationship with their family and employers.

4. For the spiritual health or wisdom health, it was found that most respondents had a lesser amount of time to attend religious ceremonies at the temple. Some workers drank very much until they could not go to work on the following day and resulted in financial and job problem. Most workers were still proud of their job. They felt that they were valuable and had job security.

5. Gender was found to be correlated with social and spiritual health significantly. Health behavior of worker was correlated with their physical health. Other factors had no correlation with 4 dimensions of health.

It is recommended that the health teams should monitor the health status of ceramic factory workers continuously. They should also train the workers how to behave appropriately for the factory work so that they can set the measures to prevent the health problems in the future.